

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI VE DİL SORUNLARI BAĞLAMINDA SÖZCÜKLERLE YABANCILAŞMA

Nebahat Akgün ÇOMAK*

ÖZET

İçinde bulunduğuuz çağcıl dönemin temel sorunlarından biri olan ve sayısı gittikçe artan kitle iletişim araçları ya da yiğinsal iletim araçlarının getirdiği ve insanlara sunduğu aşırı bilgilendirme sonucunda, ulusların dil birlliğini sağlamada zorlandığı görülmektedir. Dil birlliğini sağlayabilen uluslar, geleceklerini ve hatta kültürlerinin sürekliliğini sağlayabileceklerdir. Özellikle de; dillerini yaşayan hayatın gereksinmelerine göre güncelleştiren, yabancı sözcüklerden arındıran, dilin doğal gelişimine uygun olarak yeni sözcükler türetebilen uluslar, aynı zamanda eğitim ve öğretim düzeylerini artırtırdıkları gibi kültürlerini koruyabilme şansına da sahip olabileceklerdir.

Aynı zamanda, ulusal dilini bilim dili olarak kabul ettirebilen ulusların kültürlerini tanıtılma ve yansıtılma olanaklarını da elde edebilecekleri bilinen bir gerçekir. Türkçe'miz de bir bilim dili olarak kendini kabul etmiştir. Bilim dili olan Türkçe'mizin özünü korumak bir amaç olarak benimsenmelidir.

Anahtar sözcükler: Kitle iletişim araçları, Dil Sorunları, Sözcükler, Yabancılaşma

ALIENATION TO THE WORDS IN THE CONTEXT OF MASS MEDIA AND LANGUAGE PROBLEMS

ABSTRACT

As one of the fundamental problems of the age of modernity with its usage and increasing complexity and density of the information it transfers through the over loading process, mass media is constraining the almost all the nations to have a language unity. The nations who could attain that ensure their future and the continuity of their culture. Especially the ones updating their languages according to the requirements of the contemporary life, purifying all the foreign originated words in their language, as well as producing and making up new vocabulary depending on the natural development of their language, not only get the chance of improving their education but also preserving their culture.

68

The fact is that the nations that could make the others accept their language as a language of science could get the chances of presenting their own culture and reflecting it as well. Our language Turkish has proved itself and is recognised as a language of science and all must have the aim of preventing its core.

The problem is that most of the words used in the mass media is foreing originated. Using our own language is the indication of backing and support for your language, instead of reflecting ourselves using the other words that we have the knowledge of neither their history nor origin. As a result, trying to fascinate the others using foreign originated words and having such a habit and imitation should be accepted as an inappropriate approach. All individuals should have the mission of learning and using their mother tongue in minute detail. It must be underlined and strictly emphasised that as long as the nations give importance to their own languages they could maintain their national unity, identity and culture.

Keywords: Mass Media, Language Problems, Words, Alienation.

GİRİŞ

Kitle iletişim araçları ya da yiğinsal iletimde kullanılan dil ve dil sorunları ve bunun sonucunda ortaya çıkan sözcüklerle yabancılılaşma başlığı altında ele alacağımız konuyu başka bir deyişle "kitle iletişim araçlarında kullanılan dilin yozlaşması ve kullanıcılarla yabancılılaşması" kavramıyla da tartışabiliriz. Dolayısıyla bir toplumda kitle iletişim araçları gelişmişse ve bunun göstergesi de geleneksel toplumdan çağdaş topluma geçilmenin bazı koşulları konumlandırılmış, iletim araçları açısından gelişmiştir, çağdaş bir toplumdur ya da toplumsal gelişmeye katkıda bulunduğu söz konusudur. Bu bağlamda toplumsal geliş-

me süreci ile iletişim araçlarının gelişmesi arasında koşutluk kurmak gerekmektedir. Günümüzde iletişim araçlarının kullanımında bir çarpıklık "dil kullanımı bağlamında" söz konusudur ve hangi iletişim aracına yaklaşırsak "Yazılı Basın: Görsel - Söz - Dili, Televizyon: Görüntüsel-İşitsel-Söz-Dili, Radyo: İşitsel-Söz-Dili, Sinema: Görüntü-Gösterge-Söz-Dili" yaklaşalım belirli şeyler sunulmaktadır ya da sunulmamaktadır. Bu araçlar aracılığıyla dil, çeşitli söylemlerle aktarılmaktadır ve sunulan söylemede kullanılan dile alıştırılmaktadır. Burada ele alacağımız yabancılılaşma ise; iletişim araçlarından gönderilen dilin, insanın kendi diline yabancılışıp, kendine yepyeni bir dil ve sözcük dağarcığı geliştirmesidir. Çalışmamız-

* Yrd. Doç. Dr., Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi

Kitle İletişim Araçları ve Dil Sorunları Bağlamında Sözcüklerle Yabancılaşma (68-73)

da, bu sözcüklerin seçimi, günümüz kitle iletişim araçlarında daha çok kullanılanlardır.

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI VE DİL SORUNLARI

Kitle iletişim araçlarında, Türkçe sözcüklerin yerini yabancı kökenli sözcüklerin alması, bu sözcüklerin sık sık ve bilinçli olarak kullanılması, Türkçe'mizin güzelliğini ve varsılığını yok etmektedir. Oysa ki, Türk ulusunun ortak kültürü ve ananevi simgesi olan dilimizi özüne ve kurallarına uygun olarak kullanmaktan korkmaya lım, ürkmemeyelim, çekinmemeyelim.

Bugün "kitle iletişim araçları"nda dil sorunu olarak gördüğümüz, önemli dil yanlışlıklarını arasında; yazım kuralları, noktalama imleri (ışaretleri), anlatım bozuklukları, duruluk ilkesi, (bir metinde duruluğu bozan şeyler, aynı görevi üstlenen eklerin kullanımı, gereksiz sözcüklerin kullanımı, aynı anlamda gelen sözcüklerin kullanımı, eş anlamlı sözcüklerin kullanımı) açılık ilkesi, anlamca uygunluk ve yalınlık ilkesi görülmektedir. Aynı zamanda günümüzde, dilbilgisi kurallarına (özellikle; televizyon ana haber bültenleri ve yazılı basında; örnekle kullanımı yanlışlığı, özne-yüklem uyuşmazlığı, yüklem yanlışları, tümlęc yanlışları kullanımlarda görülmektedir) uyulmadığı, bunun sonucunda ve yazım bozukluklarına neden olduğu bilinmektedir. Özellikle de yazım kurallarının yanlış kullanılması ve noktalama imlerinin yerinde kullanılmaması; yalınlık, duruluk ve açılık ilkesini yok etmeyece ya da metni "im" ler yiğinına çevirmektedir.

Kitle iletişim araçlarında, asıl üzerinde durulması gereken konunun, kökenini Türkçe olmayan sözcüklerin yaygınlaşması sonucu ortaya çıkan yanlış yazılma ve söyleme (telaffuz) sorunu olduğu değerlendirilmektedir.

Türkçe'mizin dilbilgisi yapısı ve sözcükleri bağlamada bir sorunu yoktur. Temeldeki sorun, kullanıcıların eğitim ve bilgi düzeyi ile diğer faktörlerden kaynaklanan nedenlerden dolayı bireylerin dilimizi kurallarına uygun kullanamalarıdır.

Kitle iletişim araçlarında kullanılan ve yaygınlaşmaya neden olan sözcüklerin sıralaması keyfi ve seçmeci bir biçimde ele alınmıştır. Dolayısıyla seçilen sözcükler, kitle iletişim araçlarında sıkça kullanılanlardır. Seçilmiş olan bu sözcükler; Doğu kökenli sözcükler (Develioğlu 1982:13-50), Batı kökenli sözcükler, yeni türetilen sözcükler, popüler kültürün ürettiği sözcükler (Hepçilingirler 1999:31-37) ve genellikle televizyon eğlence programları, yerli ve yabancı diziler, radyo da "DJ" lerin kullan-

dığı (start aldı, şoke oldum, manyak gibiym, ciddi olamazsin, yapma be, valla bravo, dumrular nasıl, git işine, bir şey mi demek istedin, durum nasıl, vaziyet ne halde, kıl oldum, kendine iyi bak "özellikle; film altyazı çevirilerinde ve yerli dizilerde" hoşça kal yerine kullanılmaktadır) anlatım biçimleridir. Bu anlatım biçimlerine kalıplılmış sözcükler adı altında en çok kullanılanları ele alınmış ve gruplanmanın içerisinde yer almışlardır.

a. DOĞU KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Seçilen bu sözcükler Arapça ve Farsça kökenlidir. (abes, âbide, âbiye, acâib, acele, âciz, aâcûze, âdâp, adale, âdâlet, âdet, adîl, âfâk, âfiyet, ahdâhîze, ahkâm, ahlâk, ahmak, ahmer, ahsen, âhû, ahvâl, aile, akîl, akid, akis, akrân, alâmet, aleni, âlet, âmâde, amel, âmir, anber, a-ni, araz, arif, arz, arzuhal, asi, aşiret, âsiyan, aşk, âvize, âyin, âzâd, azamet, aziz, bâdire, bâğçe, bahâne, bahâr, bahis, baht, bahtiyâr, basit, bedel, beden, bekâr, beste, beyân, câhil, câm, câmi, celb, cemaât, cemmiyet, cemre, cennâze, cenin, cennet, cereyân, ceride, cerrâh, cevâp, cevher, cihân, cism, civân, çehre, çemen, çesme, dâhi, dakika, darbe, da'vet, defter, dehliz, dehşet, delil, derece, dervîş, derya, destân, destek, devre, diyâr, ecel, edeb, efsâne, ehliyet, emel, emir, erzâk, esas, eşyâ, evvel, fecr, feyz, fıkra, fidye, ganîmet, garib, gayret, gurbet, gül, hâdisâ, hâfiiza, hâfiye, hakikat, harâbe, harem, harita, hasret, hayâl, hayât, hilâl, hüner, hürmet, ırk, ibret, ibrik, ifbet, ihâle, ihtiârâs, ihtiyyâr, ikrâm, ilân, illet, ilim, imkân, imzâ, insan, isim, istikbâl, isyân, kadeh, kader, kalb, kalem, katîl, kâtil, keder, kefil, keman, kibrît, kimyâ, kitâb, kubbe, lezzet, lisân, maâş, mahkeme, mahkûm, makale, makam, mâl, mantık maraz, ma'sum, maşrik, matara, meclis, mekân, mesel, meslek, meşhûr, mi'mâr, mutlak, mühim, nafaka, nakkaş, nazar, nefis, nehir, nikah, nutuk, nûkte, peder, pejmürde, pencere, perçem, perde, sa'at, sebil, sebze, seher, sevda, sivil, siyâset, şirket, tahlil, taht, taksim, takvim, ta'rife, tarz, tasavur, tasvir, tebrik, teklif, terk, teşbih ümmet, zamân, zarar, zihin, ziyâret) gibi sözcüklerdir.

b. BATI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Bu sözcükler, Latince, İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Yunanca ve İspanyolca kökenlidir. (abajur, abluka, abone, acenta, aküümülatör, alafranga, alaturka, alfabe, ambalaj, ampul, anadolu, anarşî, anket, anonim, antre, apartman, aranjman, argo, arma, asansör, asfalt, asid, atelye, atlet, atom, avans, avukat, ayazma, bagaj, balina, balkon, balo, bandira, bando, banka, banliyö, banyo, baraj, baston, batarya, benzin, berber, bere, beton, biber, bidon, bif-

tek, bilanço, bilet, bira, bisiklet, boks, bomba, bonbon, borda, borsa, buket, bukle, bulvar, burs, büfe, büro, bütçe, centilmen, coğrafya, çay, çikolata, cimento, daktilo, dans, dantel, dekor, demokrasi, depo, diploma, diplomat, direktör, doktor, domates, döviz, duş, düzine, ekonomi, eksper, ekspres, elastiki, elektrik, elemans, endüstri, enerji, enflasyon, enstitü, entrika, etiket, fabrika, fasulye, fatura, felsefe, file, film, filtre, fiş, fizik, forma, formül, fotoğraf, francala, fren, futbol, füze, galeri, gar, garaj, garanti, gardiyen, gargara, garnizon, garson, gaz, gazete, gazino, gazoz, genel, general, gişe, gram, gramer, grev, gri, grip, grup, haç, hal, hamak, harita, hoparlör, hora, huni, iskonto, istavroz, imparator, ipotek, iskelet, iskemle, ispiroto, istasyon, istatistik, jambon, jandarma, jeolog, jest, jilet, jüri, kadro, kalori, kamera, kambiyo, kamp, kamyon, kanal, kanepe, karser, kap, kapital, kaptan, karakter, karbüratör, kare, kart, karton, kartpostal, kasa, kasket, kauçuk, kavalye, kek, klakson, klasör, klinik, klüp, kok, kokteyl, kolej, kolektif, koli, komiser, komite, komodin, komposto, kondüktör, konferrans, kongre, konser, kontrol, kopya, kordele, korna, koro, kort, kobra, kravat, kredi, krem, kroki, krom, kumandan, kupa, kur, kurs, küb, külot, kültür, kürdan, laboratuvar, lama, laçka, lamba, lastik, lider, liman, lira, lisans, lise, liste, litre, loca, lokanta, lokomotif, lux, maç, mada, manyetik, makarna, makina, mandalina, manevra, manifatura, manto, mareşal, marka, marmelat, mars, masaj, maskara, maske, matematik, matine, mayın, mayo, mazot, mekanik, melodi, mermere, mesaj, metro, mezura, mikrofon, mil, milyar, kilyon, miyop, mobilya, moda, model, monarşi, montaj, morfin, morg, mostra, motor, motosiklet, mozaik, müze, müzik, narkotik, net, nikotin, noel, normal, not, nota, numara, objektif, ofis, oksijen, okyanus, olimpiyat, omlet, onur, opera, ordinaryus, org, organ, orkestra, ortodoks, otel, otorite, otomatik, paket, palamar, palet, palavra, palmiye, palto, pandispanya, panjur, panorama, pansion, pantalon, papa, papagân, papaz, parağraf, paralel, parantez, paraşüt, paravana, parazit, parça, pardesü, pardon, park, parke, parlamento, parola, parsel, parti, pas, pasaport, paskalya, pasta, patates, paten, patinaj, patent, patrik, patron, pedal, pedikür, pelerin, peron, peruka, petrol, pijama, pikap, pil, pilot, pipo, pist, piston, piyano, piyasa, piyes, plaj, plak, plaka, plan, platin, polemik, poliçe, poligon, polis, politika, pompa, porselen, porsiyon, portatif, portmanto, portre, posta, potin, poz, pratik, prens, prenses, prensip, prim, priz, profesör, program, proje, propaganda, protesto, protokol, prova, psikoloji, pudra, pusula, püre, radyatör, radikal, radyo, randevu, randiman, rapor, ray, reform, rejim, reklam, rekör, riziko, rol, roman, rosto, rota, rozet, römork, röportaj, salam, sala-

ta, salça, salta, sandal, sandviç, sansür, santral, sardalye, sedye, sembol, sempati, senato, sendika, senfoni, seri, servis, sigara, sigorta, silindir, sinema, sirk, sistem, sivil, soda, sonda, sondaj, sosyal, spor, staj, strateji, sürpriz, şampiyon, şans, şantiye, şapka, şef, şema, şezlong, şifre, şoför, şömine, tabela, tabla, tablet, tabure, taksi, tampon, tansiyon, tantana, tapa, tayfun, teknik, telefon, telgraf, tempo, ten, tenis, tente, teori, termometre, termik, tez, tifo, tik, tip, tiyatro, ton, trafik, trajedi, tramvay, transfer, tren, tribün, tur, turist, turta, tuş, tuvalet, tünel, uskumru, ülser, üniforma, vagon, vals, vapur, varyete, vat, vatman, vazo, vestiyer, veda, vinç, viraj, virgül, vites, vitrin, vizite, virüs, volta, tat, zooloji) gibi sözcüklerdir.

c. YENİ TÜRETİLEN SÖZCÜKLER

Dilde yeni sözcükler türetme, diller için bir gereksinmedir. Türetmede temel olan doğru ve yerinde türetmedir. Yeni kavramları karşılamak için yeni sözcükler türetilebilir. Bir dilin sözcük yapısına gerek başka dillerden ödüncleme yapılarak ya da dilin kendi öz köklерinden türetme yolu ile yeni sözcükler kazandırılabilir. Aşağıda seçmiş olduğumuz sözcükler türetilen sözcüklerdir ve bu sözcükler, kitle iletişim araçlarında sıkça kullanılmaktadır. Dolayısıyla türetilen sözcükler kullanılmazsa dilimize yerleşmez ve kullanımdan düşerler. Dilde gelişme yeni kavramlarla ortaya çıkan yeni sözcüklerdir.

acıma	(insaf)
açar	(anahtar)
açınım	(inkışaf)
açınmak	(açılmak)
adam satma	(ihane)
arda arkasılık	(süreklik)
ağlatışal	(feci)
ağzı sıkı	(ketum)
akçasał	(parasal)
al beni	(çekicilik)
almaç	(ambalaj)
alnaç	(cephe)
altintop	(greyfurt)
anlak	(zeka)
angın	(ünlü, meşhur)
anlam	(içerik)
anlatı	(öykü)
asal	(esas)
ası	(afış)
artaganlık	(bereket)
aymaz	(gafil)
bağışık	(özür dileme)
bağlam	(konu)
ballı bağış	(vakıf)
barıştı	(zeki)
bark	(apartman)
baratar	(zatürre)
belgit	(senet)

Kitle İletişim Araçları ve Dil Sorunları Bağlamında Sözcüklerle Yabancılaşma (68-73)

benimlemek	(kabullenmek)	güzel yazı	(retorik)
betim	(tasvir)	hoşçakal	(Allahıスマルダ)
betimlemek	(tasvir etmek)	haber kuru mu	(ajans)
bıçimsiz	(amorf)	içerik	(kapsam)
bilisiz	(cahil)	imge	(imaj)
boğa	(anjin)	istem	(istek)
bulucuk	(nükte)	istenç	(irade)
bulucuklu	(nükteden)	işlev	(fonksiyon)
boyut	(buut)	izlek	(program)
cana yakın	(sempatik)	izlence	(program)
cimerlik	(plaj)	kalıcı	(varis)
çeke	(virgül)	kargımak	(tehir etmek)
çevik	(atık)	karşıt	(aleyh)
çerçeveleme	(kesitleme)	katlanı	(sabır)
çift teker	(bisiklet)	kavram	(mefhum)
çizelgesel	(boylamına)	kayra	(lütuf)
çizgisel	(yatay)	kesit	(böülüme)
çözümleme	(tahlil)	kıya	(cinayet)
dağar	(repertuvar)	kip	(biçim)
devingen	(hareketli)	kişi	(ferd)
dikici	(terzi)	konuk	(misafir)
dilmaç	(tercüman)	koşul	(şart)
dizeç	(dosya)	konukçu	(hostes)
dokunca	(zarar)	konuşmacı	(hatip)
dura	(nokta)	koyak	(vade)
duralı çeke	(noktalı virgül)	nedensi	(bahane)
derslik	(sınıf)	nesne	(obje)
dinsel tören	(ayin)	olur izni	(müsaade)
duralga	(istasyon)	onurlama	(müsade etme)
durguluk	(park)	ordu güdüm	(strateji)
duyuk	(haber)	öğrenenek	(ders)
duyunç	(vicdan)	örgen	(organizasyon)
düşgene	(rastgele)	örtük	(soyut)
düşün	(fikir)	örtüşmek	(kapsamak)
düşün bilimci	(felsefecisi)	örnekseme	(anoloji)
edim	(amel, iş)	örtme	(kamufle)
eden	(yapan)	örtmece	(edebi kelâm)
egretileme	(hiciv)	öyü	(hikâye)
ekin	(kültür)	öyükleme	(hikâye etme)
el erki	(demokrasi)	özenci	(amatör)
esrime	(vecih)	özne	(suje)
esenleme	(selam)	sarı	(kanaat)
eşgündüm	(koordinasyon)	sarmaç	(bigudi)
ezgi	(name)	sayılık	(hastalık)
ezgisel	(melodik)	sevilgen	(popüler)
ezinç	(azâb)	sıkı	(ciddi)
feresik	(aceleci)	sınak	(tecrübe)
gerçek	(realite)	simge	(sembol)
gerçekçilik	(realizm)	söylem	(diskur)
geçince	(bütcə)	söylence	(efsane)
gelşim	(ilerleme)	söylenbilim	(mitoloji)
gel örgüt	(bürokrasi)	söylev	(nutuk)
gizci	(casus)	söylesim	(dialog)
gizli sorak	(tecessüs)	sözce	(tümce)
gonderge	(referans)	sürdürümcü	(abone)
görü	(vizyon)	süreklilik	(devamlılık)
görünüm	(imaj)	tanı	(teşhiş)
göstergebilim	(semioloji)	tanım	(tarif)
göveri	(sebze)	tecimsel	(ticari)
güre	(enerji)	tozan	(zerre)
göz evrimi	(ufuk)	ture	(adalet)

türev	(sınıflandırma)
uçan top	(voleybol)
uçunu	(gaz)
uğraşdaş	(meslektaş)
umar	(çare)
umaçsız	(biçare)
utkun	(muzaffer)
uz görec	(televizyon)
uz yazdırırm	(telgraf)
uzam	(zaman)
üstü kapalı sistemli	(kinaye)
varlamama	(inkar etme)
varsık	(zengin)
varsıl	(var olan)
varsıllaşmak	(zenginleşmek)
vazgeçme	(feragat etme)
verecek	(borç)
verecekli	(borçlu)
veri	(done)
verici	(kaynak)
yabanıl	(vahşi)
yakındaç	(akraba)
yalvaç	(Peygamber)
yapay	(suni)
yapı	(bina)
yapıntı	(uydurma)
yapıs al	(bünyevi)
yapısalıcı	(strüktüralist)
yapıt	(eser)
yaratı	(kreasyon)
yarlık	(ferman)
yarman	(cerrah)
yanaşlık	(peron)
yazıboya	(mürekkep)
yazın	(edebiyat)
yazıcıncı	(edebiyatçı)
yazincılık	(edebiyatçılık)
yazınsal	(edebi)
yazınsallık	(edebilik)
yazıt	(kitâbe)
yazman	(kâtip)
yazmanlık	(kâtiplik)
yegenlik	(şiddet)
yengi	(zafer)
yeti	(meleke)
yetke	(otorite)
yinelem	(tekrar)
yinelemek	(tekrarlamak)
yitik	(kayıp)
yoğaltım	(tüketim)
yoğrum	(teşekkül)
yoksun	(mahrum)
yontu	(heykel)
yontucu	(heykeltraş)
yordam	(meleke)
yorgu	(tâbir)
yormak	(tâbir etmek)
yoru	(tefsir)
yorum	(tefsir)
yoz	(bozulmuş)
yönlerti	(istikamet)

yönerge (talimat)
 yönetimsel (idari)
 yöntem (metod)
 yurtsama (yurdunu özleme)
 zamansıra (kronoloji)
 zamansırasal (kronolojik)
 zoralım (müsadere)
 gibi sözcüklerdir.

d. POPÜLER KÜLTÜRÜN ÜRETTİĞİ SÖZCÜKLER

(dijital,doping, aids, brunc, clip, data, fax, fast food, konsept, konsensüs, ritüel, star, cheeseburger, mega, imaj, depar, body, retrospektif, küratör, rövaşata, portal, internet, web, sörf, site, online, CD, DJ, homojen, Lycra, imitasyon, trençkot, vizyon,speskülatif,sendrom,milyen,DVD,ivme.format,bodygart,ski,sipikilasyon, hermetik,perspektif, reel, simetrik,hod dog,sansasyonel,sinevizyon,hiv,radikal, rövesata, provizyon, hijyenik, intern, out, in, medya, bill-board, repo, raiting, tradisyon, proses, fair-play, comfortable, advantage card, cafe, pop art, register, know-how, diet, paradoks, riziko, puffy, stretch, hetrojen, kriminal, telestar, city, champion, taxi, classic, exotic, clup, fitness, drink shop, chines restaurant, center, plaza,tower, coiffeur, cafeteria, kariyer,elit, shop, elegan, demode, fetiş, fan club, romantiqa, paranoyak, modernist, kreatif,trend, kriter,kota, basic, fashion, sponsor) gibi sözcüklerdir.

e. KALIPLAŞMIŞ SÖZCÜKLER

Bu sözcükler ise;
 şok eden
 şok oldum
 şoke oldum
 ciddi olamazsin
 hadisine
 hadi bye bye
 yapma be
 öptüm seni
 orada misin
 kendine iyi bak
 saat üç gibi gel
 mümkün yok
 hadi ordan sende
 hadi ordan
 git işine
 bırak ya
 hiç işim olmaz
 yapma ya
 son durum nedir
 nasıl vaziyetler
 nasıl yani
 baksen şu işe
 durumlar nasıl
 nasıl gidiyor

Kitle İletişim Araçları ve Dil Sorunları Bağlamında Sözcüklerle Yabancılaşma (68-73)

iste gerçek yüzü	zıt tokai
ama sorun değil	kafalamak
gününü göreceksin	kıl olmak
işe yaramaz	yamuk
iyi malzeme çıktı	yamuk yapmak
emin misiniz	cafcaflı
bugün git yarın gel	bitiyo
afferin lan	acaip satıyo
valla bravo	sahne almak
ne vardi	ilerleyen saatlerde ararım
birine mi baktınız	içki alır mısın
bir şey mi	neden içki almıyorsun
bir şey mi demek istedin	bana geri dön
cuk oturmak	biz size geri döneriz
kafayı yemek	kim arar
takılmak	kadın neye benziyor
ölü ele geçirildi	ben bir doktorum
koordine vaziyette	kalbini kıracağım ,gibi sözcüklerdir.
gözlem altına alındı	
hayatta olmaz	
yazıklanmak	
karizmayı yerle bir etti	
karizmayı yemek	
karizmadan verdik	
fixledim	
ultra mega	
hadisene	
hadi ya	
iyisin mi	
koçum	
var mısın	
öpüldünüz	
abi be	
kafayı yedim	
yapma be	
yapma ya	
jeton düşmedi	
jeton köşeli	
start almak	
start vermek	
bu da bana yapıılır mı	
zil olmak	
kafa bulmak	
araba nasıl	
kokuyo	
zıt erenköy	
zıt gitmek	

SONUÇ

Kitle iletişim araçlarında kullanılan sözcüklerin büyük çoğunluğu yabancı sözcüklerden oluşmaktadır. Düşüncelerimizi kendi sözcüklerimizle anlatmak yerine anlamını ve geçmişini tam bilmediğimiz yabancı sözcükler kullanarak açıklamak dilimize sahip çıkmamanın önemli bir göstergesidir. Hatta yabancı sözcük kullanmak suretiyle hayranlık toplamaya çalışmak ve bunu özenti haline getirmek hiç kabul edilemeyecek bir yaklaşımıdır. Anadilimiz Türkçe'yi, ayrıntıları ile öğrenmek bütün bireylerin görevidir. Unutulmamalıdır ki uluslar ana dillerine gereken önemi verdikleri sürece ulusal birlik ve bütünlüklerini koruyabilecekler ve kendi kültürlerine sahip çıkabileceklerdir.

KAYNAKLAR

- Çomak AN (1995) Yazının İşlevsel Kullanımı, Der Yayınları, İstanbul.
Demiray K (1994) Temel Türkçe Sözlük, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
Devellioğlu F (1982) Osmanlıca-Türkçe Lügat, Aydin Kitabevi, Ankara.
Hepçilingirler F (1999) Dedim 'Ah' (Türkçe 'Off-2), Remzi Kitabevi, İstanbul. ■